STANJE IN RAZVOJ RAVNANJA S KOMUNALNIMI ODPADKI V NEMČIJI
POGLED IZ SLOVENIJE

3.
PROBLEMSKA
KONFERENCA
KOMUNALNEGA
GOSPODARSTVA

19. IN 20.
SEPTEMBER 2013
TERME OLIMIA, PODČETRTEK

Snaga
Za lepše okolje!

Optimizacija procesov

Kaj je pri optimizaciji pomembneje:

- **pot** ali
- **cilj**?

Zakaj Nemčija

Zakaj da:

- dežela načrtovanja, razvoja,
- velik narod, velike možnosti,
- polpretekla zgodovina in navezave;

Zadržki:

- spone mlade zgodovine (lobiji),
- veliki masni tokovi odpadkov;

Direktiva 98/2008/ES v nemškem pravnem redu

- Kreislaufwirtschaftsgesetz (KrWG)
  - Prej Kreislaufwirtschafts- und Abfallgesetz (KrW-/AbfG);
- štiri-stopenjska hierarhična lestvica,
- skupna posoda za uporabne frakcije (Wertstofftonne),
- Bio – zbiranje do 2015 oz. celovito do 2020 (1/3 že, 1/3 delno, 1/3 še brez),
- Obveznost predaje odpadkov iz gospodinjstev ter tistih od zasebnih imetnikov, ki jih sami ne predelujejo podjetjem v javni lasti

Razvojne usmeritve

- Zadrževanje frakcij iz odpadkov v domači industriji (pričakujejo nov podzakonski akt),
- Spodbujanje domače predelave iz frakcij odpadkov,
- Določila KrWG po enem letu že imajo širšo implementacijo v praksi;

Vzporednice in opažanja

- Pred sprejemom KrWG v juniju 2012 so dve leti potekale intenzivne raziskave in strokovne diskusije,
- Prilaganje določil ugotovljenim zmožnostim stanja in bližnjega razvoja tehnik in tehnologij,
- Poudarek na pripravi materialov za reciklažo;

Tehnike in tehnologije v „službi“ KrWG

- Ob sežigalnicah imajo pomembno vlogo MBO naprave (25% vseh nemških odpadkov) treh tipov:
  - mehansko-biološka obdelava kot aerobni ali anaerobni proces predelave,
  - mehansko-biološka stabilizacija ter
  - mehansko-fizikalna stabilizacija.
- Proizvodnja alternativnih goriv s 50% OVE – doprinos h klimatskim ciljem,
- Sežigalnice za odstranjevanje odpadkov (t. i. Mass-burning) nadomešča sprega MBO-WtE,

Nove(jše) tehnologije sortiranja

- Pilotni projekt v pokrajini Trier v Mertesdorfu – „Gelb in Grau“
- Biološko sušenje in avtomatsko sortiranje:
  - Osušen odpadek dobro sortibilen – do 50% več uporabljivih frakcij kot z rumeno vrečo,
  - Snovna izraba iz MKO je primerna za zmanjševanje potreb po primarnih surovinah,
  - V 2009 je bil sežig nesortiranih odpadkov še cenejši kot sortiranje in snovna izraba.
- Nov projekt: opustitev ločenega zbiranja bioloških odpadkov (sofinancira ES):
  - Nižanje stroškov sistema RO,
  - Nadomestek za fosilna goriva – posledično manjše klimatske obremenitve;

Sortirne tehnologije - vzrok in posledica

- KtWG in uspešni pilotni projekti:
  - Mnogo sistemov MBO je že ali pa so v fazi nadgradnje izločanja reciklatov iz MKO,
  - Uporaba modernih tehnik sortiranja (različni tipi sejanja in razvrščanja, NIR,…)

Nadgradnja biološke predelave

- Večina obstoječih aerobnih sistemov prehaja v nadgradnjo na anaeroben način – koriščenje energije,
- Dopolnjena pred-obdelava s pripravo primerne bio-frakcije za anaerobne tehnike,
- Uvajanje novih tehnik in tehnologij za anaerobno koriščenje biološkega dela MKO in BIOO,
- Preostanek po anaerobni obdelavi kompostirajo, da dosežejo kriterije za odlaganje;

Iskanja novih tehnoloških možnosti

- Pilotni projekti po postopkih R3 (predvsem uplinjanje, piroliza, pirolitično-katalitični postopki),
- Mnenje dr. Weidemeier: *„Kdor bo „novim“ tehnologijam omogočil praktično implementacijo v produkcijski velikosti, bo naredil svoje življenjsko delo!“*
- Spodbujanje predelave iz frakcij odpadkov z novimi podzakonskimi akti;

Cene ravnanja s komunalnimi odpadki

Velikost posode in frekvenca odvoza	Ponujeno (število)	Povprečje	Min.	Maks.	Mediana	10 % kvantil	90 % kvantil
60 l, 7-dnevno	162	221,78	97,92	460,27	208,88	137,23	309,64
60 l, 14-dnevno	240	124,15	46,80	255,25	119,00	82,32	168,00
120 l, 7-dnevno	272	397,03	145,00	816,85	369,57	238,56	579,60
120 l, 14-dnevno	382	213,45	72,50	680,00	204,00	140,00	296,40
240 l, 7-dnevno	215	773,09	264,00	1842,27	704,26	430,68	1152,00
240 l, 14-dnevno	369	408,98	132,00	1360,00	390,00	256,80	576,51
1100 l, 7-dnevno	287	3325,16	1137,60	7738,84	3165,48	1872,00	5009,93
1100 l, 14-dnevno	349	1845,00	568,80	6110,67	1752,00	1080,70	2589,00

Vrednosti od 3. do 8. stolpca so v €/leto

V razmislek

Šolska simulacija stroškov zbiranja:

- Naključni vendar smiselno omejeno izbrani podatki,
  - zbrane količine ločenih frakcij (papir, MOE, steklena OE, BIOO, MKO),
  - količine odpadkov na prebivalca,
  - gostote poseljenosti,
  - povprečne hitrosti vožnje …
  - idealni pogoji (brez zastojev, optimizirane vožnje);
- 29 simulacij => strošek 56 €/t do 270 €/t.

Zaključna misel

- Nemčija vsako odločitev, zapisano v družbeni red (zakonodajo) predhodno strokovno preuči;
- Osnova so tehnično tehnološke zmožnosti stanja in preučenega razvoja,
- Sistemi niso primerni za kopiranje,
- Potrebna je vsakokratna kritična presoja s strokovnega vidika;

In še odgovor na prvo vprašanje

- **CILJ** je tista kategorija, ki od nas zahteva aktivnosti za dosego – oblikovanje poti.
- **Poti** za dosego cilja so mnoge – **optimalna pot je le ena**.
- Pa vendar, nekatere poti so že uhojene, zato bo potrebno sklepati kompromise – vendar ne v nedogled.
- Potrebne so spremembe.

Čisto za konec

Predlog:

- V Sloveniji naj IJS prevzamejo vse pravice in dolžnosti ravnanja z vsemi komunalnimi odpadki,
- Sistemi RO pri IJS naj bodo tako zasnovani, da bodo vse izhodne frakcije imele konkurenčen trg (vrsta in kvaliteta izhodnih frakcij – skladno z določili Direktive 98/2008/ES o odpadkih);

Snaga
Za lepše okolje!

Hvala za pozornost!

Branko KOSI

Snaga d.o.o., Maribor